



UA-2061
First Year B. A. (Sem. II) Examination
February/March – 2012
Home Science
(Home Science Extension Education - II)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : F. Y. B. A. (Sem. 2)</p> <p>Name of the Subject : Home Science (Home Sci. Extension Edu. - 2)</p> <p>Subject Code No. : 2 0 6 1 Section No. (1, 2,.....) : NIL</p>	<p>Seat No. : <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/></p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; width: 100%;">Student's Signature</div>
---	---

(૨) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

- | | | |
|---|--|----|
| ૧ | ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણ શિક્ષણનો ઉદ્ભવ, જરૂરિયાત અને તત્ત્વજ્ઞાન લખો. | ૧૬ |
| | અથવા | |
| ૧ | ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણ શિક્ષણનાં સિદ્ધાંતો જણાવો. | ૧૬ |
| ૨ | વિસ્તરણ શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં ખેતમુલાકાત અને ગૃહમુલાકાત પદ્ધતિ તથા અભિયાન પદ્ધતિનું મહત્ત્વ, ફાયદા અને મર્યાદાઓ લખો. | ૧૬ |
| | અથવા | |
| ૨ | સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ વિષે વિસ્તારથી માહિતી આપો. | ૧૬ |
| ૩ | ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) | ૧૪ |
| | (૧) પોષક આહાર યોજના | |
| | (૨) ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણના હેતુઓ | |
| | (૩) નિદર્શન પદ્ધતિના ફાયદા-મર્યાદા | |
| | (૪) વિસ્તરણ કાર્યકર્તાનાં ગુણો. | |

- ૪ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તરો લખો : ૧૦
- (૧) જૂથચર્યા એટલે શું ?
 - (૨) પ્રદર્શન પદ્ધતિનાં લાભ લખો.
 - (૩) ક્ષેત્રીય પ્રવાસની મર્યાદા લખો.
 - (૪) પ્લાનિંગ કમિશને આપેલ વિસ્તરણની વ્યાખ્યા લખો.
 - (૫) 'ગ્રામીણ યુવાનોને સ્વરોજગારી માટે તાલીમ' કાર્યક્રમના હેતુઓ લખો.
 - (૬) ગુજરાતમાં મધ્યાહ્નભોજન યોજનાનું વહીવટી માળખું જણાવો.
 - (૭) સામૂહિક ચર્યાનાં પ્રકારો જણાવો.
 - (૮) વિસ્તરણ શિક્ષણનાં પ્રાથમિક ઉદ્દેશ્ય જણાવો.
 - (૯) રમતનું શૈક્ષણિક મૂલ્ય જણાવો.
 - (૧૦) રાષ્ટ્રીય નિદર્શનની વિશેષતાઓ લખો. (કોઈ પણ બે)
- ૫ નીચેની ખાલી જગ્યાઓ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી પૂરો : ૧૪
- (૧) કેન્દ્રસ્તરે ખાતું સંકલિત બાળવિકાસ યોજનાની નાણાકીય બાબતો સંભાળે છે.
(સમાજ કલ્યાણ, મહિલા અને બાળકલ્યાણ)
 - (૨) એ બાળવિકાસ અધિકારી અને આંગણવાડી કાર્યકર્તાને જોડતી કડી છે.
(મુખ્યસેવિકા, ગ્રામસેવિકા)
 - (૩) રેડિયો વાર્તાલાપ એ દૃષ્ટિએ માહિતી આપવાની પદ્ધતિ છે.
(પ્રત્યક્ષ, પરોક્ષ)
 - (૪) સંકલિત ગ્રામીણ વિકાસ યોજનાનો હેતુ, અને ને કામ આપવાનો છે.
(જમીન વિહોણા ખેડૂતો, સ્ત્રીઓ, યુવાનો, નાના ખેડૂતો, બાળકો, વૃદ્ધો)
 - (૫) જિલ્લા કક્ષાએ સંકલિત બાળવિકાસ યોજનાને લાગુ પાડવા માટે અને જવાબદાર છે.
(કમિશનર, ડેપ્યુટી કમિશનર, જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, કલેક્ટર)
 - (૬) વિસ્તરણ કાર્યકર્તાને સામાન્ય રીતે, અને પ્રકારોમાં વહેંચવામાં આવે છે.
(પ્રબંધક કાર્યકર્તા, વિષય વિશેષજ્ઞ, ગ્રામ્ય સ્તરનાં કાર્યકર્તા, બ્લોક અધિકારી, સરપંચ, ગ્રામ સેવક)
 - (૭) સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની શરૂઆત રોજ કરવામાં આવી હતી.
(૨જી ઓક્ટોબર, ૧૯૫૨, ૨જી ઓક્ટોબર ૧૯૪૭)

- (૮) મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના વર્ષનાં બાળકોને સેવા આપે છે.
(૦ થી ૬, ૬ થી ૧૧)
- (૯) અભિયાન એટલે કાળ સુધી કરવામાં આવતું વિસ્તૃત શિક્ષણ.
(દીર્ઘ, અલ્પ)

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Figures to the right indicates marks of question.

- 1 Write the origin, need and philosophy of Home Science Extension. **16**
- OR**
- 1 State the principles of Home Science Extension Education. **16**
- 2 Write the importance, advantages and limitations of Farm visit and Home visit method and campaign method in the process of extension. **16**
- OR**
- 2 Give detailed information regarding community development programme. **16**
- 3 Write short notes : (any two) **14**
- (1) Applied Nutrition programme
(2) Aims of Home Science Extension
(3) Advantages and limitations of demonstration method
(4) Qualities of extension worker.
- 4 Write short answers to the following questions : **10**
- (1) What is group discussion ?
(2) Write advantages of exhibition method.
(3) Write limitations of field trip.
(4) Write definition of extension given by planning commission.
(5) Write aims of 'Integrated Rural youth for self employment.' programme.
(6) State organizational setup of Mid-Day-Meal programme in Gujarat.

- (7) Mention the types of group discussion.
- (8) State primary objectives of extension education.
- (9) Mention educational values of play.
- (10) Write specialities of national demonstration. (any two)

5 Fill in the blanks in the following proportion by using appropriate word given in the brackets : 14

- (1) department of Central Government is in charge of financial matters of integrated child development scheme.
(Social welfare, Women and Child welfare)
- (2) is a link between child development officer and anganwadi worker.
(Mukhya Sevika, Gram Sevika)
- (3) Radio talk is method of giving information.
(direct, indirect)
- (4) The purpose of integrated rural development Programme is to provide work to, and
(land less farmer, women, youth, small farmers, children, old people)
- (5) and are responsible to implement integrated child development scheme at district level.
(Commissioner, Deputy Commissioner, District Development Officer, Collactor)
- (6) Extension worker's are divided generally in to, and types.
(Administrative worker, Subject specialist, Village level worker, Block development officer, Gram Sevak, Sarpanch)
- (7) On the day of community development programme was started.
(2nd October 1952, 2nd October 1947)
- (8) Mid-day-Meal programme providing services to the year age of children.
(0 to 6, 6 to 11)
- (9) Campaign means detailed education till term.
(long, short)